

TEPEGÖZ***Triops cancriformis* Bosc.****(Crustacea: Triopsidae)****1. TANIMI VE YAŞAYIŞI**

Tepegözün genel görünümü, baş kısmını ve bacaklarını da kaplayan yassı bir kalkan biçimindedir. Ergin zeytin grisi renkte, uzunluğu 5.0-6.5 cm'dir. Vücut levha şeklinde pullarla kaplıdır (**Şekil 79**). Mandibula'ları önde çıkıntı halinde çok kuvvetlidir. Dişinin 11. bacak segmenti değişime uğrayarak yumurta taşıma görevini almıştır. Abdomende yaprak şeklinde yumurta keseleri mevcuttur.

Ergin dişinin yumurta bırakması sıcaklığa, toprak karakterine ve çeltik tavalarına su basmasına göre değişmektedir. Yumurtalar portakal renginde olup, keseler içerisinde bulunur. Takip eden ilkbaharda tarlalara su verilince açılır, senede bir veya daha fazla döl verebilir. Beş larva dönemi geçirdikten sonra ergin olur.

Şekil 79. Tepegöz ergini.

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Tepegözün ergin ve larvası çeltikte çimlenme devresinde kuvvetli mandibulaları ile taneleri taşımakta, devamlı hareket edip toprağı karıştırarak çimlenen tanelerin toprağına tutunup köklenmesine engel olmakta, çimlenmiş olanların tepelerini

kopararak gelişmeyi durdurup tavaların bozulmasına sebep olmaktadır. Ayrıca çeltik tarlalarındaki sivrisinek larvaları ve yumurtaları ile de beslenmektedir.

Marmara ve Karadeniz bölgelerinde çeltik alanlarında görülen bu zararlı, ekonomik önemde zarar yapmadığı için ülkemizde kimyasal mücadele yapılmamaktadır.

3. KONUKÇULARI

Başlıca konukçusu çeltiktir.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

Çeltik tavalarının çok güzel tesviye edilmesi sonucu çimlenme devresinde su kesimi sırasında tavalarda su havuzcukları oluşmayacağından kuruda kalan zararlıyı güneş ışınları etkileyerek kısa zamanda ölümlere neden olmaktadır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Çeltiğin çimlenme devresinde su kesimini müteakip bitkinin toprağa iyice tutunmasından sonra yapılmalıdır. Bu ekim zamanına göre değişmekle beraber genellikle mayıs ayına denk gelmektedir.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünlerinden biri ile ilaçlama yapılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada hidrolik tarla pülverizatörü, sırt pülverizatörü (mekanik, otomatik, motorlu) veya sırt atomizörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Tavalar içerisinde su birikintilerinde toplanan zararlıya karşı satıh ilaçlamaması şeklinde kimyasal mücadele uygulanır.